

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä ulkomaanopintolaiksi ja ammattipätevyden tunnustamisesta annetun lain muuttamisesta

Opetus- ja kulttuuriministeriö on pyytänyt lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi ulkomailla suoritettujen opintojen tuottamasta kelpoisuudesta säänneltyyn tehtävään, ulkomailla suoritettujen korkeakouluopintojen tuottamasta virkakelpoisuudesta annetun lain kumoamisesta sekä ammattipätevyden tunnustamisesta annetun lain muuttamisesta (VN/34767/2025).

Ammattiliitto Pro kiittää mahdollisuudesta lausua esityksestä, ja esittää lausuntonaan seuraavaa:

Suomen työikäisen väestön väheneminen väestön ikääntymisen ja alhaisen syntyvyyden seurauksena tekee työperäisestä maahanmuutosta keskeisen tekijän työvoiman saatavuuden ja julkisen talouden kestävyuden turvaamisessa. On tärkeää, että Suomi kykenee houkuttelemaan kansainvälisiä osaajia, sekä tukemaan heidän työuriensa rakentumista Suomessa tunnistamalla ja tunnustamalla ulkomailla hankittua osaamista sujuvasti ja yhdenvertaisesti. Työ on tärkeä osa kotoutumista ja oleellista on sekä yksilön, että yhteiskunnan kannalta, että ulkomailla hankittua osaamista ja koulutusta voidaan hyödyntää parhaalla mahdollisella tavalla.

Hallituksen esityksessä todetaan, että: *”Uudella lailla järkevöitettäisiin vanhan ulkomaanopintolain päätöksenteon periaatteita ja kriteereitä siten, että lainsäädäntö mahdollistaisi yhtäältä sujuvat päätöksentekoprosessit ja toisaalta joustavat ja tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet osaamisen täydentämiseen niissä tilanteissa, että henkilön ulkomailla hankkima koulutus eroaa olennaisesti Suomessa tehtävään edellyttävästä koulutuksesta.”* Ammattiliitto Pro pitää esityksen tavoitetta kannatettavana ja näkee tarpeen lainsäädännön selkeyttämiselle. Selkeä ja yhdenvertainen järjestelmä palvelee niin hakijaa kuin vastaavaa viranomaista.

Ammattiliitto Pro korostaa, että uuden sääntelyn käyttöönotto muuttaa viranomaisten tehtäviä ja tuo lisätyötä. Esityksessä todetaan, että on haastavaa arvioida uusien tehtävien työllistävyyttä, mutta todennäköisesti muutosten työllistävä vaikutus on vähäinen.

Pro painottaa, että paras tieto tarvittavista resursseista ja työtehtävien työllistävyydestä on tehtäviä hoitavalla viranomaisella. On myös tärkeää huomioida, että vaikkei viranomaisten tehtävien määrän arvioida lisääntyvän merkittävästi, uuden sääntelyn toimeenpano edellyttää varsinkin alkuvaiheessa sopeutumista, perehtymistä uusiin menettelyihin sekä henkilöstön kouluttamista. Lisäksi on oleellista huomioida mahdollisesti lisääntyvät määrät hakemuksissa sekä mahdollisesti nopeasti muuttuvat tilanteet hakemuserissä, kun resursseja mitoitetaan.

Esityksellä pyritään vastaamaan hallitusohjelman tavoitteisiin sujuvoittaa ulkomaisten tutkintojen tunnustamista osaajapulaan vastaamiseksi. Pro kiinnittää huomiota siihen, että lainsäädännön selkeyttämisen lisäksi järjestelmän on oltava hakijalle selkeä ja tietoa luotettavasti saatavilla.

Näkemykset koskien ulkomaanopintolakia

Ammattiliitto Pro pitää esitystä kannatettavana. Pro painottaa, että mitä selkeämmät ja yhdenvertaisemmat säännöt ulkomailla suoritettujen tutkintojen hyväksymiseksi tai täydentämiseksi on, sitä paremmin ne palvelevat sekä hakijaa, että vastaavaa viranomaista. On kuitenkin oleellista huolehtia riittävästä viranomaisresursseista, jotta uudella lainsäädännöllä pystytään vastaamaan sen tavoitteisiin.

Näkemykset ammattipätevyyslain muutoksista

Ammattipätevyyslain muutoksilla tavoitellaan lain säännösten tarkentamista siten, että ne vastaisivat tarkemmin EU:n ammattipätevyysdirektiivin säännöksiä. Ammattiliitto Pro pitää esitettyjä muutoksia kannatettavana.